

Poruka kampanje WeThe15 doprla do 80 % svjetske populacije

Kampanja WeThe15 pokrenuta uoči Paraolimpijskih igara u Tokiju 2020. predstavljajući globalni pokret koji ima za cilj spriječiti diskriminaciju i osigurati vidljivost, pristupačnost i inkluziju osoba s invaliditetom. Ova kampanja okupila je najveću koaliciju međunarodnih organizacija iz svijeta sporta, ljudskih prava, politike, poslovanja, umjetnosti i zabave, uključujući reprezentativne organizacije osoba s invaliditetom, a teži postati najveća kampanja za ljudska prava osoba s invaliditetom u svijetu.

Njezini **ciljevi** usklađeni su s Agendom UN-a 2030. za održivi razvoj i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom, a oni su:

1. Staviti osobe s invaliditetom u središte programa različitosti i inkluzije
2. Provoditi niz aktivnosti usmjerenih na vlade, poduzeća i javnost u sljedećem desetljeću kako bismo potaknuli socijalnu uključenost osoba s invaliditetom
3. Srušiti društvene i sustavne barijere koje sprječavaju osobe s invaliditetom da iskoriste svoj potencijal i budu aktivni članovi društva
4. Osigurati veću svjesnost, vidljivost i zastupljenost osoba s invaliditetom
5. Osigurati obrazovanje o socijalnom modelu invaliditeta kako bi se otklonile globalne društvene i kulturalne zablude i objasnilo da invaliditet više stvaraju društvene i sustavne prepreke nego oštećenje pojedinca
6. Promovirati ulogu asistivnih tehnologija kao sredstva za poticanje socijalne uključenosti

Provedeno istraživanje pokazalo je kako je kampanja WeThe15 već tijekom 2021. godine ostvarila **značajne rezultate**, među kojima su:

- Poruka kampanje o postojanju 1,2 milijarde osoba s invaliditetom na svijetu do sada je doprla do 6, 2 milijarde ljudi odnosno 80 % svjetske populacije
- Film WeThe15 Kampanje pregledan je 750 milijuna puta
- Pojam # WeThe15 je imao 2,5 milijarde dojmova na Twitteru
- Više od 225 znamenitosti diljem svijeta, među kojima i Pulska arena, dana 19. kolovoza bilo je osvjetljeno ljubičastom međunarodnom bojom invaliditeta
- Ostvareno je 3.000 globalnog medijskog emitiranja
- Kod 41% gledatelja paraolimpijske TV i 21% opće populacije postoji svijest o provedbi kampanje
- Snažan angažman na društvenim platformama: 876 milijuna pregleda na TikToku za #Disability Awareness i 9,5 milijuna interakcija sa sadržajem #WeThe15 na Instagramu i Facebooku

U veljači 2022.g. očekuje se objavljivanje strateškog usmjerenja kampanje WeThe15 do 2030. i predstavljanje njezinih ključnih područja.

Više o kampanji možete pronaći na [poveznici](#).

Film WeThe15 Kampanje možete pogledati [ovdje](#).

Zajedničko otvoreno pismo o Okviru Europske unije za urbanu mobilnost

U studenome 2021. g. trinaest organizacija uputilo je Europskoj komisiji zajedničko otvoreno s prijedlogom da usvoji Okvir urbane mobilnosti koji će u prvi plan staviti javni prijevoz i aktivnu mobilnost.

Dokument su potpisali predstavnici Međunarodne udruge javnog prijevoza (UITP), Europskih operatera za prijevoz putnika (EPTO), Mreže europskih gradova i regija za inovacije u prometu (POLIS), Walk 21, Europske biciklističke federacije (ECF), Europskih gradskih prometnih tijela (EMTA), Eurocité-sa, Europske putničke federacije (EPF), Europskog saveza za javno zdravlje (EPHA), Zajednice europskih željeznica (CER), Europsko udruženje industrije opskrbe željezničkog sektora (UNIFE), SGI Europe, a također i predsjednik Europskog foruma osoba s invaliditetom (EDF).

U nastavku je tekst zajedničkog otvorenog pisma.

„Urbana mobilnost mora se promijeniti – suštinski i brzo. Prijetnje koje predstavlja klimatska kriza zahtijevaju hitno i usklađeno djelovanje na svim razinama upravljanja, a zelena tranzicija ne smije pogoršati postojeće nejednakosti. Javni prijevoz i aktivna mobilnost (pješačenje i vožnja biciklom) najodrživiji su, pristupačniji, demokratski, najpouzdaniji i otporni načini prijevoza – i najčvršći temelj na kojem se treba graditi.

Imamo izbor – jednostavno uvijek je činiti „posao kao i obično“, ali ekološki i tehnološki orijentiran, s naglaskom na dekarbonizaciju; ili učiniti temeljnu promjenu prioriteta u našem izboru prijevoza i mobilnosti. Kao zajednički potpisnici ovog otvorenog pisma, usred važnih klimatskih pregovora na Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama (COP26), pozivamo Europsku komisiju da izradi ambiciozan okvir urbane mobilnosti (UMF) koji će poticati održivu i pravednu tranziciju mobilnosti na lokalnoj razini. Potrebna nam je postupna promjena u

našim svakodnevnim aktivnostima ako želimo donijeti učinkovitu, pravednu i održivu promjenu. Komisija bi trebala usvojiti holistički pristup prema izazovima s kojima se zajednički moramo suočiti, a ne samo usredotočiti se na tehnološku nadogradnju.

Svako rješenje koje zaostaje u provedbi modalne promjene na lokalnoj razini prenijet će trenutne probleme društvene nejednakosti, ekonomske neučinkovitosti, zagušenja i lokalne štete za okoliš u sljedeće desetljeće. Prioritet se mora dati radikalno proširenoj i atraktivnijoj ponudi javnoga prijevoza i većim mogućnostima za aktivnu mobilnost, što će omogućiti ugljično neutralno društvo, a istovremeno će omogućiti poboljšanu mobilnost za sve, bez obzira na prihode i sposobnosti; maksimiziranje učinkovitosti korištenja cestovne i željezničke infrastrukture; te smanjenje prekida, zagušenja i onečišćenja zraka.

Pozivamo Europsku komisiju da usvoji okvir urbane mobilnosti koji pristupačni javni prijevoz stavlja u prvi plan, omogućujući mu da ostvari svoj maksimalni potencijal, a posebno će:

1. Osigurati da planovi održive urbane mobilnosti (SUMP) ubrzaju prihvaćanje održive i kolektivne mobilnosti;
2. Podržati održivu mobilnost uz odgovarajuće mogućnosti financiranja;
3. Stvoriti multimodalnu mobilnost na tlu, koristeći je u potpunosti.

Suočavanje s ekološkim izazovima, postizanje obnovljenog gospodarskog rasta i poboljšanje zdravlja i dobrobiti moraju biti povezani s osiguravanjem važnih društvenih ciljeva priuštive i pristupačne mobilnosti, uključujući osobe s invaliditetom. Za ostvarenje ovih važnih ciljeva, javni prijevoz i aktivna mobilnost moraju biti središnji u budućem Okviru urbane mobilnosti.“

Izvor: <https://www.edf-feph.org/>

Održana 26. Konferencija UN-a o klimatskim promjenama od povijesnog je značaja za osobe s invaliditetom

U razdoblju od 13. listopada do 12. studenoga 2021. g. u Glasgouu se održavala **26. Konferencija UN – a o klimatskim promjenama (COP26)**. „COP“ (eng. Conference of the Parties) označava Konferenciju država stranaka **Konvencije UN – a o klimi (UNFCCC)**.

Za osobe s invaliditetom ovo je bio povijesni COP jer je osim predstavnika više od 200 nacionalnih delegacija država stranaka okupio i predstavnike organizacija osoba s invaliditetom koje su imale status promatrača i službena izaslanstva.

Na Konferenciji su sudjelovali predstavnici organizacija članica **Međunarodnog saveza osoba s invaliditetom (IDA)** koji su privukli pažnju medija o pitanju pristupačnosti i izazvali raspravu o obvezama država i UN - a da Konferencija osigura ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom čime su osigurali su da COP26 bude pristupačan i uključiv.

Na njoj se razmatrao napredak u vezi s obvezama preuzetima u okviru cilja **Pariškog** sporazuma o klimatskim promjenama da se globalno zagrijavanje zadrži znatno ispod porasta temperature od 2 °C u odnosu na predindustrijsko razdoblje te ustrajanje u nastojanjima da se ono ograniči na 1,5 °C. Ključne inicijative u tom pogledu bile su: povećanje obveza kako bi se zemljama u razvoju pružila sredstva za borbu protiv klimatskih promjena; usvajanje globalne obveze smanjenja emisija metana i dovršetak Pariškog pravilnika.

Po put održan je popratni događaj usredotočen na prava osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje u klimatske akcije, pod nazivom **„Klimatska akcija koja uključuje osobe s invaliditetom: izazovi, mogućnosti i putovi**. Još dva popratna događaja održana su u okviru tzv. Zelene zone, a pokrivala su klimatske akcije koje uključuju osobe s invaliditetom. Fokus prvog događaja pod nazivom **“Inkluzivni planet: inkluzija, mentalno zdravlje i klimatske promjene”** bio je na utjecaju klimatskih promjena na osobe s invaliditetom i kako mjere prilagodbe klimi i otpornosti mogu biti inkluzivnije i uključiti pravilno razmatranje mentalnih dobiti, dok

je drugi događaj pod nazivom **“Invaliditet, otpornost i inkluzija u našim gradovima”** pokrивao temu uključivog i pristupačnog dizajna za gradove otporne na klimatske promjene.

Predstavnici IDA - e na prilikom sudjelovanja na Konferenciji naglašavali su potrebu razrade utjecaja neinkluzivne klimatske prilagodbe na osobe s invaliditetom te apelirali na okupljanje organizacija i skupina koje se zalažu za klimatske akcije koje su inkluzivne za osobe s invaliditetom.

Rezultat Konferencije je novi krovni dokument klime – **Glasgowski** klimatski pakt koji poziva potpisnike da ubrzaju razvoj, implementaciju i širenje tehnologija te usvajanje politika za prelazak na energetske sustave s niskim emisijama te na ubrzanje napora u postupnom ukidanju proizvodnje energije iz ugljena i neučinkovitih subvencija za fosilna goriva, prepoznajući potrebu za poticanjem pravedne tranzicije.

IDA na službenim stranicama ističe da iako je ishodni dokument Konferencije u svojoj preambuli uključio samo jednu referencu na osobe s invaliditetom, poruka pokreta osoba s invaliditetom na Konferenciji bila je jasna i glasna. Također, IDA naglašava da moramo imati na umu da ispunjenje ljudskih prava, što je jasno naglašeno u Glasgowskom klimatskom paktu, uključuje i prava osoba s invaliditetom te ističe zadovoljstvo što je Vlada Finske podržala sudjelovanje izaslanstva IDA-e na Konferenciji.

Najznačajnije postignuće 26. Konferencije UN – a o klimatskim promjenama za pokret osoba s invaliditetom bilo je okupljanje brojnih glasova osoba s invaliditetom, a klimatsko djelovanje sada je na popisu glavnih prioriteta mnogih organizacija osoba s invaliditetom i civilnog društva koje rade na inkluziji osoba s invaliditetom. “Nema sumnje da je pred nama dug i izazovan put do realizacije klimatske akcije koja uključuje osobe s invaliditetom. Vlade također još ne ispunjavaju svoje obveze prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom. No, nema sumnje da smo na dobrom putu i da ćemo zasigurno postići mnogo više u nadolazećim klimatskim procesima”, ističe IDA na službenim stranicama.

Zagovarački dokument na temu „Klimatska akcija koja uključuje invaliditet - Ususret COP26: Povećanje uključivanja invaliditeta u klimatske akcije”, koji je IDA objavila ususret održavanja COP26 možete pročitati [ovdje](#).

Popratni događaj “Klimatska akcija koja uključuje osobe s invaliditetom: izazovi, mogućnosti i putovi”, možete pogledati [ovdje](#).

Popratni događaj “Inkluzivni planet: inkluzija, mentalno zdravlje i klimatske promjene” možete pogledati [ovdje](#).

Popratni događaj “Invaliditet, otpornost i inkluzija u našim gradovima” možete pogledati [ovdje](#).

UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE UK 2021

IN PARTNERSHIP WITH ITALY

Europski institut za ravnopravnost spolova objavio je Indeks rodne ravnopravnosti za 2021. godinu s fokusom na zdravlje sa podacima o ravnopravnosti spolova u svim državama članicama Europske unije.

Izješće prikazuje trendove u domenama rada, novca, vremena, moći, znanja, zdravlja i nasilja, a također i na intersekcijsku nejednakost – obiteljski status, obrazovanje, zemlju rođenja, godine i invaliditet, a uključuje više od stotinu referenci na invaliditet.

Prema Indeksu rodne ravnopravnosti za 2021. godinu Europska unija ima 68 bodova od 100, što ukazuje na mali porast od 0,6 bodova u odnosu na prošlogodišnje izdanje, a Hrvatska sa 59,2 od 100 bodova zauzima 19. mjesto u Europskoj uniji.

Zdravlje, invaliditet i ravnopravnost spolova u EU

Oko 7% žena i 6% muškaraca s invaliditetom izjasnilo se o nezadovoljenim potrebama u okviru medicinskih usluga u EU-u. Ovi pokazatelji su mnogo veći u Estoniji (29% žena i 23% muškaraca), Rumunjskoj (25% žena i 23% muškaraca) i Grčkoj (25% žena i 22% muškaraca). U Danskoj, Švedskoj, Mađarskoj, Bugarskoj, Nizozemskoj i Luksemburgu, među osobama s invaliditetom, muškarci češće od žena prijavljuju nezadovoljene medicinske potrebe.

Najčešći razlog za nezadovoljene zdravstvene potrebe su troškovi. Žene češće spominju financije kao prepreku traženju zdravstvene skrbi, a 33% žena i 29% muškaraca izjašnjava se da ih si ne mogu priuštiti. Žene i muškarci s invaliditetom te žene s niskom razinom obrazovanja vjerojatnije od ostalih imaju male prihode jer ili ne rade plaćeni posao ili su na nesigurnim poslovima (EIGE, 2017b).

Nedostatak pristupačnosti je još jedan problem koji utječe na pristup zdravlju osoba s invaliditetom. Starije odrasle osobe s invaliditetom i one koji žive u ruralnim područjima imaju poteškoća u pristupu odgovarajućem prijevozu kako bi došli do svojih pružatelja zdravstvenih

usluga. Fizičke ili strukturne prepreke ženama s invaliditetom, osobito kada žive u ruralnim područjima, otežavaju pristup zdravstvenim uslugama, a kao rezultat toga ih se može odvratiti od pohađanja probira za rak vrata maternice ili dojke. Nadalje, osobe s invaliditetom mogu imati loš pristup inicijativama za promicanje zdravlja i prevenciju bolesti. To dovodi do toga da je manja vjerojatnost da će žene s invaliditetom biti podvrgnute probiru za rak dojke i vrata maternice nego žene bez invaliditeta, a manje je vjerojatno da će se muškarci s invaliditetom pregledati na rak prostate (WHO i Svjetska banka, 2011.).

Ostala područja

U prosjeku u EU:

Manje je žena s invaliditetom zaposleno s punim radnim vremenom. 20% žena s invaliditetom je zaposleno s punim radnim vremenom, u usporedbi s 29% muškaraca s invaliditetom, 48% žena bez invaliditeta i 64% muškaraca bez invaliditeta. U usporedbi s Indeksom iz 2020. godine, postotak žena s invaliditetom u stalnom radnom odnosu smanjen je (za -0,6 boda), dok je postotak muškaraca s invaliditetom povećan (za +0,5 boda).

Žene s invaliditetom i dalje imaju niži srednji ekvivalentni neto prihod. Iznosi 16.822 eur/godišnje u odnosu na 17.746 za muškarce s invaliditetom, 20.100 za žene bez invaliditeta i 20.935 za muškarce bez invaliditeta.

Žene s invaliditetom sve manje završavaju fakultete. 15% žena s invaliditetom završava visoko obrazovanje, u usporedbi sa 17% muškaraca s invaliditetom, 30% žena bez invaliditeta i 28% muškaraca bez invaliditeta. To je manje od Indeksa iz 2020. sa smanjenjem od -0,2 boda za žene s invaliditetom i -0,5 boda za muškarce s invaliditetom.

